

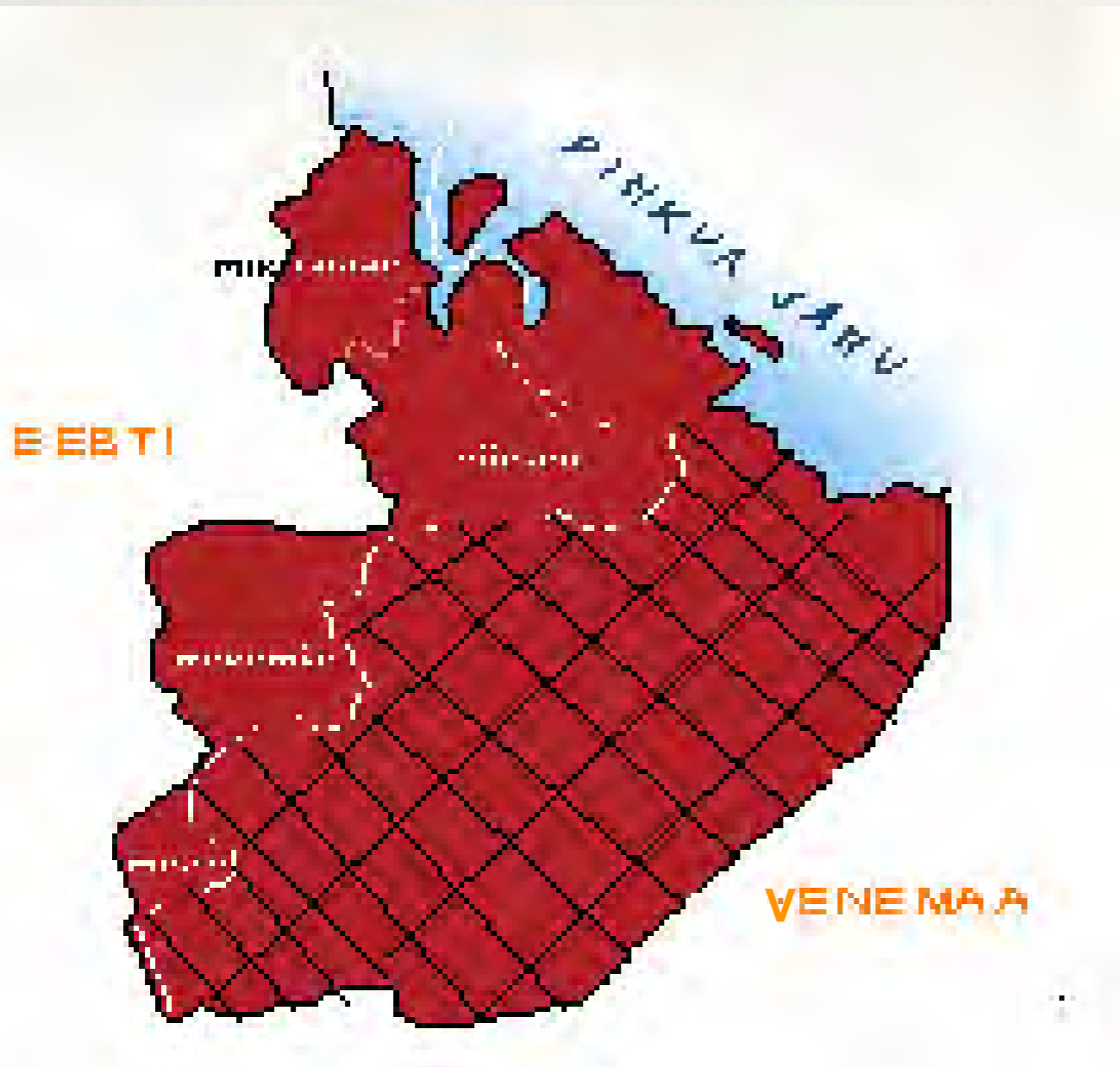
Setomaa head praktikad kohaliku heaolu suurendamisel

Setomaa Valdade Liit MTÜ

Margus Timmo

Setomaa

- ❖ Ajalooline- etniline piirkond, osa Venemaa territooriumil
- ❖ Nelja kultuuri kohtumiskoht
- ❖ Kolme usu kohtumiskoht
- ❖ Eesti poolel 4 omavalitsust
- ❖ alla 4000 inimese

Setomaa Valdade Liit (SVL)

- 1994 – moodustasid vallad SVL.
- Setomaa Valdade Liit aktiveerus 2005. Tänu setode toetajale.
- Nõukogus on vallavanemad.
- Juhatuse esimees Margus Timmo, kultuurinõunik Aare Hõrn, kirotaja Kaja Tullus.
- SVL tegeleb piirkonna majandus-, haridus- ja kultuuriküsimustega
- Viime läbi uuringuid ja teostame projekte (sh ka Ida-Petserimaal), et luua tingimusi muutusteks.

Setomaa olukord 2005.a.

Rahvaarvu muutumine

- Kahanemine on olnud kiireim Eestis
- st kui Eestis keskmiselt väheneb rahvaarv iga 1000 elaniku kohta aastas 4 inimese võrra siis Setomaal 14 inimese võrra, st **63 inimest aastas**

- Kahanemine toimub väljarände ja suure suremuse arvelt
- Väljarände põhjustab tasuvate töökohtade puudus valdades

Maaelanikud suunduvad linna...

- Kaasnevad probleemid:
 - Struktuurne tööjõupuudus
 - Ettevõtete konkurentsivõime langus
 - Elukvaliteedi langus
 - Suureneb ülalpeetavate arv
 - Sotsiaalne ja kultuuriline aktiivsus väheneb
 - Ükskõiksus ja hoolimatus kasvab
 - Noortel on igav ja kipuvad linnadesse

Ülesanded

- Olukorra kaardistamine ja analüüsimine
- Inimeste innustamine ja algatussuutlikkuse tõstmine
- Koostöö edendamine.
- Ühiste eesmärkide sõnastamine
- Tegutsemine
- Hindamine

Olukorra kaardistamine ja analüüsimine

- Selgitada välja võimalused, tugevused ja nõrkused.
- Vastutus on suur ja ressursse napib. Me ei saa endale lubada arenguid vales suunas, muidu pole 10 aasta pärast seto kultuur enam jätkusuutlik.

Kohalike inimeste väärtustamine ja toetamine

- Kohalike vaimustus toob juurde uusi inimesi
- Inimestel peab olema tahe osaleda oma piirkonna arendustegevustes
- Tuleb uurida ja avastada – mis toob inimesed kokku ja paneb nad koos mõtlema, läbirääkima ja tegutsema

Inimeste innustamine ja algatussuutlikuse tõstmine

- Mida rohkem inimesi osaleb arendustegevustes, seda kindlam on edasimineku.
- Selgitasime välja huvivaldkonnad ja võimalikud eestvedajad
- Pakkusime koolitusvõimalusi ja osalemist projektides ning innustasime tegutsema.

Koostöö edendamine

- Edu võib piiratud ressursside korral saavutada ainult koostöös.
- Tsõõriklauad, seltsingute ja MTÜde toetamine.
- Kord kuus üleseto koosolekud.
- Ei tohi kapselduda iseendasse. Koostöö väljapoole

Koostöö eeldused:

- majanduslik-

Vajadus

- eneseteostus-

Kasu

- emotsionaalne-

IDEED...

Keskendusime põhiliselt: Inimeste koondamine, koostööle harjutamine, eneseteadvuse kasvatamine ja hoidmine

Olulised muutused Setomaa neljas vallas...

Mõtteviisi muutus tekib vajadusest...

- **Seto organisatsioonid:**
- Seto Kongressi Vanemate Kogu
- Seto Etnokultuuri Ühing Ida-Petserimaal
- Seto leelokoorid
- Setomaa Valdade Liit (aktiveerus 2005, jaan)
- Seto Noorte Selts (uuenes 2006 dets)
- **Seto Käsitöö Kogo (2006, praegu 92 liiget)**
- **Setomaa Turism (2006, praegu 41 liiget)**
- **Piiriäärne Energiaarendus (2007)**
- **Taarka Pärimusteater (2006 lõpus, noortestuudio esietendus 23.03.2008)**
- **Seto Ateljee-Galerii (2006)**

Oluline: ühise visiooni kujundamine

Ühiste eesmärkide sõnastamine

Kogukonda kaasates töötasime välja

- Setomaa arengukava
- Käsitöö arengukava
- Turismi arengukava
- Energeetika arengukava
- Setomaa ettevõtlusstrateegia

Setomaa tugevusteks peab meie kogukond traditsioonide olemasolu, piiriäärset asukohta, puhast keskkonda ja inimeste tahet elada Setomaal.

- **Käsistö, kui elatusallikas**

Koostöö käsitöölise ja turismitegijate vahel

vahel

Ettevõtlus ja haridus

- Ettevõtete arv 1000 elaniku kohta on suurenenud. Ettevõtteid 1000 el. kohta oli **Setomaal 2000.a 15,7; 2013.a 93,6.**
Eestis 2013.a 80
- Korraldatakse vajaduspõhiseid koolitusi, kursusi, õpitubasid, õppereise. Osalejate hulk kasvab. Kogukond liikunud õppimise suunas.
- Kõikides Setomaa koolides toimib majandus- ja pärimusõppe võrgustik (õpilasfirmad ja seto keele ja kultuuri õpetamine)

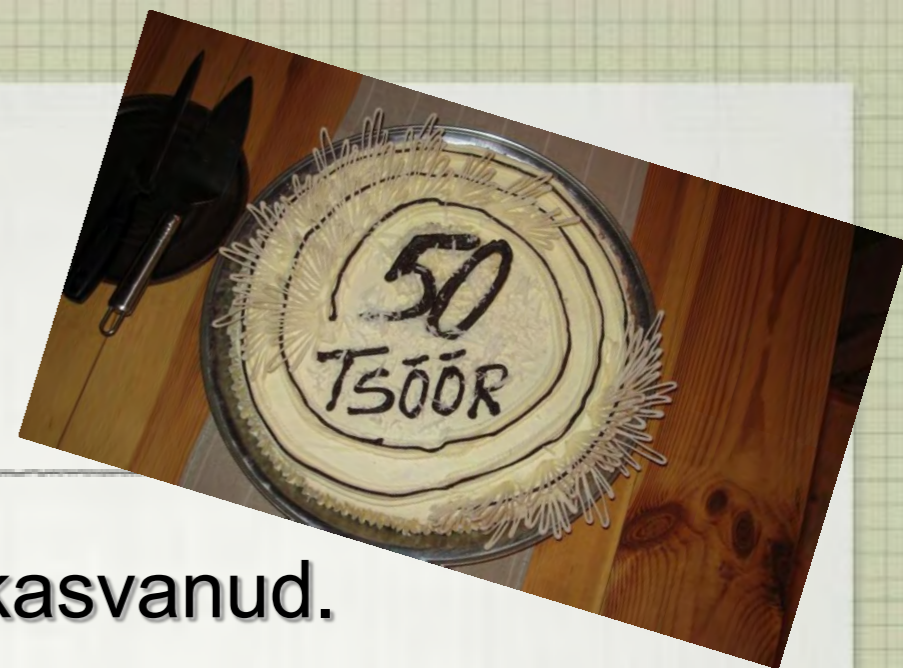

Kultuur ja välissuhted

- Kultuuris osalemine laiapõhjalisem. Rohkem on ürituste oskustega korraldajaid. Rohkem on kvaliteetseid suurüritusi, mis tõmbavad ligi külalisi. Loomettevõtlus ja piirkonna kultuuriväärtuste kasutamine ettevõtluses on kasvanud.
- Koostöösuhted piirinaabrite- Vene ja Läti poolega on tihenenud, välja on kujunenud suhteliselt stabiilsed suhted. Ühised kavatsused, üritused. Koostööprojektid Venemaa ja Lätiga...

Koostöö

- Reaalne läbikäimine nelja valla inimeste vahel kasvanud.
- Tõusnud on kodanikualgatus; kasvanud koostöövõrgustikud ja MTÜ-d.
- **2007.a. – 60 MTÜ-d; 2013.a. – 115 MTÜ-d**
- Piirkonna tunnus ja maine positiivsem Eestis, Lätis, Venemaal,...

Koostöö ja muutos...:)

<https://www.youtube.com/watch?v=qhU5JEd-XRo>

Tennä kullõmast!

**Pakume koostööd
ja kutsume Teid
oma silmaga
Setomaa
tegemisi kaema!**

Vaadake: setomaa.ee